

Labuť černá (*Cygnus atratus*) na střední Moravě v r. 2008*Black Swan (Cygnus atratus) in Central Moravia in 2008*Jiří Šafránek, Martin Fojtík, Jiří Šírek¹⁾¹⁾ MOS – středomoravská pobočka ČSO, Čapky-Drahlovského 3, 751 52 Přerov; mosprerov@atlas.cz

ŠAFRÁNEK J., FOJTÍK M., ŠÍREK J. 2009: Labuť černá (*Cygnus atratus*) na střední Moravě v r. 2008. *Black Swan (Cygnus atratus) in Central Moravia in 2008*. Zprávy MOS 67: 74-75.

Labuť černá žije a hnízdí na tekoucích i stojatých vodách Austrálie a Tasmánie. Byla vysazena na Novém Zélandu a je běžně chována i v evropských zoologických zahradách. V posledních letech ji chovají i soukromí chovatelé vodního ptactva a ojediněle je ozdobou areálů soukromých firem.

The article describes the occurrence of adult male of Black Swan in Kroměříž surroundings during January and February 2008. The specimen escaped from golf course Čeladná, which lies 72 kms northeast from Kroměříž.

Keywords: Black Swan, occurrence, Central Moravia

Labuť černá je v našich zoo poměrně častým chovancem. O jejím chovu na území ČR se zmiňuje již německý průvodce ZOO Liberec z r. 1933. Postupně se pak objevila v dalších zoo. Doložena je v ZOO Praha (1956), Lešná a Ostrava (1957), Bojnice a Plzeň (1958), Dvůr Králové n.L. (1960), Bratislava (1962), Jihlava (1970), Olomouc (1973), Brno (1974), Ústí n.L. (1978), Děčín (1980), Ohrada a Hodonín (2000) (Martin Vobruba i.l.).

Ročenka Unie českých a slovenských zoologických zahrad (HOFRICHTEROVÁ 2007) uvádí, že labuť černá byla v roce 2007 chována v devíti zoo ČR a SR, a to v počtu 19 kusů (10 M, 9 F). Z předchozích vydání ročenek UCSZ, např. 1990, 1995 a 1999–2007 je patrné, že došlo i k řadě úspěšných odchovů: Hodonín v r. 2000, 2002, 2004, 2005, 2006 a 2007; Bojnice dříve časté, ale naposledy v r. 2000, Lešná v r. 2004. Soustavný přehled o všech chovaných zvířatech v rámci UCSZ, je však veden až v posledních desetiletích (VÁCLAV PLŠEK i.l.).

Na rozdíl od labutě velké je celá černá, jednotlivá pera má šedavě lemována, pouze za letu vynikají bílé letky. Zobák má je jasně červený, s bílým příčným páskem před koncem horní čelisti. Krk má nejdelší ze všech labutí, jeho délka v letu je mnohem větší než polovina celkové délky ptáka. Nohy má černé. Roz-

pětí křídel mají 160–200 cm, váží 3,7–8,7 kg a dožívají se věku 10–15 let. Hnízdí 1–2 × ročně a na 5–6 vejčích sedí 35–48 dní. Na hnízdě se při sezení střídají oba ptáci. Mláďata jsou vzletná ve věku 150–170 dní. Pohlavně dospívají ve třetím až čtvrtém roce života. Během vývoje mláďat rodiče přepelichávají. V této době nemohou asi 3 týdny létat. V době toku se dorozumívají hlasitým troubením.

Labuť černá se v České republice ve volné přírodě vyskytuje velmi vzácně a vždy jde o jedince uprchlé z chovu. Nebylo tomu jinak ani v případě jejího výskytu na počátku roku 2008 na střední Moravě.

Dne 16. ledna 2008 pozoroval druhý z autorů na řece Moravě v Kroměříži mezi zimujícími vodními ptáky i labuť černou. Pozorování bylo zveřejněno na webu ČSO. Dva dny poté pořídil na stejném místě Jiří Šírek fotodokumentaci. V únoru tato labuť přeletěla na Zámecký rybník v Chropyni (KM), který je vzdálen asi 6 km SSZ od Kroměříže. Dne 17. 2. 2008 ji zde zjistil F. Kroupa a 19. 2. 2008 V. Mikule. Dne 24. 2. 2008 navštívil Zámecký rybník v Chropyni J. Šafránek, který zjistil, že se zde dospělá a velmi krotká labuť černá stále vyskytuje. Dne 26. 2. 2008 se zpráva o výskytu objevila i ve zpravodajství TV NOVA. Poslední pozorování labutě je ze dne 28. 2. 2008 (Mikule).

Na základě reportáže v TV NOVA se našel její majitel – golfový klub z Čeladné. Začátkem roku 2008 se jim ztratil samec z chovaného páru. Po projednání na Městském úřadu v Chropyni a po doložení potvrzení o nákupu páru labutí černých v Indonésii samce odchytili a odvezli zpět do Čeladné. Čeladná je asi 72 km SVV od Kroměříže. Po necelých dvou měsících byl tedy nedobrovolně ukončen výlet samce labutě černé na střední Moravu.

LITERATURA:

HOFRICHTEROVÁ A. 2008: Ročenka Unie českých a slovenských zoologických zahrad 2007. UCSZ Praha.